

Vergaderjaar 2010–2011

32 500 V

**Vaststelling van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het
jaar 2011**

Nr. 56

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 7 december 2010

Graag bied ik u hierbij de reactie aan op het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van 16 november 2010 met kenmerk 2010Z15437/2010D45478 inzake de huidige situatie in de Westelijke Sahara.

De minister van Buitenlandse Zaken,
U. Rosenthal

Algemeen

De Westelijke Sahara is het enige land in Afrika dat nog niet gedekoloniiseerd is. Het is een «Non-Self-Governing Territory» zoals verwoord in het Handvest van de Verenigde Naties (VN). Marokko is sinds 1975, toen Spanje het gebied verliet, de facto administratief verantwoordelijk over de Westelijke Sahara. Marokko en de Sahrawi's, de oorspronkelijke bewoners van de Westelijke Sahara, twisten over de soevereiniteit van het gebied. Ca. 165 000 vluchtelingen wonen sinds die tijd in vluchtelingenkampen in het zuid-westen van Algerije. In 1991 werd door Marokko en Polisario, de beweging die strijdt voor een onafhankelijke Westelijke Sahara, een VN-vredesplan aanvaard dat voorzag in het houden van een referendum, waarbij de oorspronkelijke bewoners zich konden uitspreken over onafhankelijkheid van het land. Dit referendum is tot op heden nog niet gehouden. Inmiddels is Marokko geen voorstander meer van een referendum, sinds het in 2007 een autonomieplan voor de Westelijke Sahara presenteerde.

Nederland is geen partij bij het conflict; de Nederlandse belangen in de Westelijke Sahara zijn zeer gering. Nederland erkent de claims van Marokko niet. Evenmin erkent Nederland de claims van Polisario en de door Polisario uitgeroepen République Arabe Sahraoui Démocratique. Nederland en de EU steunen evenwel de persoonlijk gezant van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties in zijn pogingen een politieke en duurzame oplossing te vinden die voorziet in zelfbeschikking van de oorspronkelijke bevolking van de Westelijke Sahara. De EU heeft alle partijen opgeroepen samen te werken met de vluchtelingenorganisatie van de VN (UNHCR) bij de implementatie van vertrouwenwekkende maatregelen, zoals het organiseren van familiebezoeken over en weer.

Recente gebeurtenissen in een vluchtelingenkamp

De bij de brief van uw commissie gevoegde mail van de Stichting Zelfbeschikking West-Sahara heeft o.m. betrekking op de dood op 25 oktober 2010 van een 14-jarige jongen door Marokkaanse soldaten, waarbij ook vijf gewonden vielen, omdat hun auto's volgens het Marokkaanse ministerie van Binnenlandse Zaken niet stopte bij een checkpoint in de Westelijke Sahara.

Zoals bekend uit de media maakten op 7 en 8 november 2010 Marokkaanse leger- en politie-eenheden een einde aan het bestaan van een tentenkamp dat Sahrawi's een maand daarvoor enkele kilometers ten oosten van de stad Laayoune hadden opgericht. Het tentenkamp, dat aanvankelijk kleinschalig begon, was uitgegroeid tot de grootste manifestatie (van ca. 12 000 personen) van sociale onvrede in de Westelijke Sahara sinds het begin van de Marokkaanse bezetting in 1975. Het is niet duidelijk waarom de Marokko overging tot ontruiming van het kamp. Journalisten en diplomaten werden niet toegelaten tot de stad. De VN-vredesmissie MINURSO (Mission des Nations Unies pour l'Organisation d'un Référendum au Sahara Occidental) heeft het kamp niet kunnen bezoeken, waardoor er geen informatie uit eerste hand beschikbaar is. Naar verluidt waren er meer dan 10 doden en honderden gewonden te betreuren en werden later in Laayoune tientallen auto's in brand gestoken en winkels en bankfilialen geplunderd.

De sfeer blijft naar verluidt gespannen. De Veiligheidsraad van de VN verklaarde het geweld te betreuren en herhaalde zijn steun voor MINURSO en de inspanningen van de persoonlijk gezant van de Secretaris-Generaal.

Visserij

Op 20 april 2010 ging aan de Voorzitter van de Tweede Kamer antwoorden toe op vragen gesteld door het lid Ouwehand (PvdD) over het illegaal vissen van Europa in West-Afrika (2010Z04075). Het gestelde in de antwoorden is nog steeds actueel; ik verwijs u daarom naar deze antwoorden. Er kon overigens nog steeds geen duidelijkheid worden verkregen over de vraag of de lokale bevolking profiteert van de visserijinkomsten.

Stand van zaken bij de onderhandelingen tussen Marokko en het Frente Polisario

Volgens informatie afkomstig van de VN hield Christopher Ross, de persoonlijk gezant van de Secretaris-Generaal van de VN, onlangs een nieuwe ronde besprekingen in de VS, met alle betrokken partijen: Marokko, Polisario, Algerije en Mauretanië. Er is gebrek aan voortgang bij de besprekingen; de verdere uitkomst moet worden afgewacht.